

Zorgcentra na Seksueel Geweld

ZSG-model

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

INSTITUUT VOOR
DE GELIJKHEID
VAN VROUWEN
EN MANNEN

Inhoudstafel

1. **Waarom nood aan gespecialiseerde zorg?**
2. **Totstandkoming van de Zorgcentra na Seksueel Geweld in België**
3. **Zorgcentrum na Seksueel Geweld: pijlers**
4. **Zorgcentrum na Seksueel Geweld: cijfers**

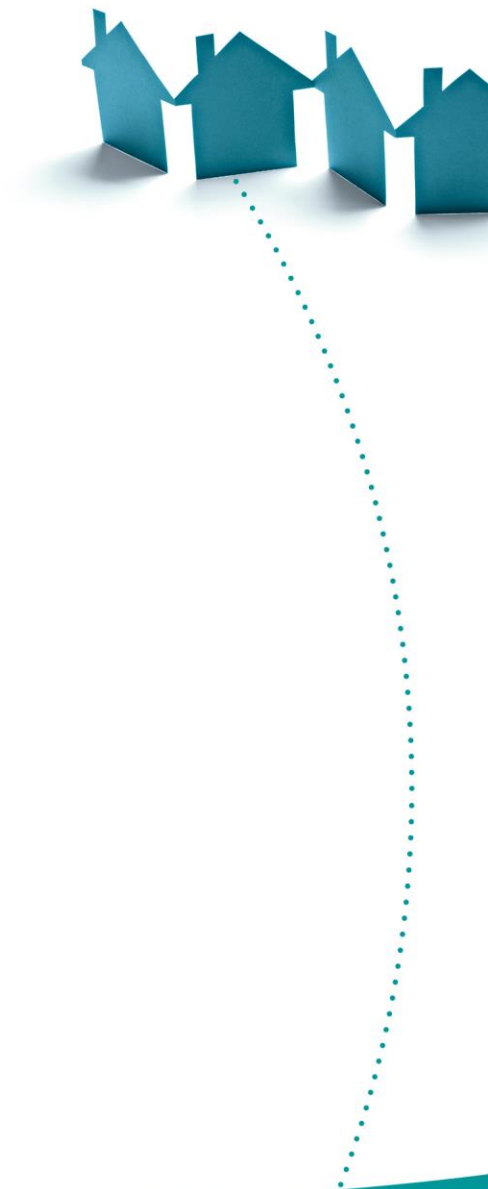

Waarom nood aan gespecialiseerde zorg?

Noodzaak gespecialiseerde zorg

- **Op vlak van opsporing en vervolging:**
  - Meer dan 90% wenst geen klacht neer te leggen
  - Beperkte sporenafname en –onderzoek: sepot (om technische redenen)
- **Op vlak van zorgverlening:**
  - Versnipperde zorg
  - Geen aandacht voor psychologische impact
  - Geen aandacht voor impact op steunfiguren

Totstandkoming van de Zorgcentra na Seksueel Geweld in België

Verdrag van Istanbul

Artikel 25: *“De partijen nemen de wetgevende of andere maatregelen die nodig zijn voor het in voldoende aantallen opzetten **van passende, gemakkelijk bereikbare centra** voor **medisch en forensisch onderzoek, traumaverwerking en advisering** van slachtoffers van **verkrachting of seksueel geweld** waar slachtoffers naar verwezen kunnen worden.”*

Totstandkoming Zorgcentra na Seksueel Geweld

- **2016**
in opdracht van Staatssecretaris voor Gelijke Kansen en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen: haalbaarheidsstudie Zorgcentra na Seksueel Geweld (uitgevoerd door UGent-ICRH)
- **November 2017**
start pilootproject Belgische Zorgcentra na Seksueel Geweld in 3 steden (Gent, Brussel en Luik)
- **2018-2019**
Evaluatie na één jaar pilootproject

Evaluatie pilootproject ZSG

Holistische multidisciplinaire zorg op maat van het slachtoffer

“Het is enorm goed en geruststellend dat dit soort diensten bestaan, zowel voor het slachtoffer als voor de steun gevende persoon.”
(Steunfiguur ZSG Gent)

“Merci d’être à l’écoute, d’avoir pris le temps de me rassurer et de me réconforter, de m’avoir bien expliqué quoi et comment (la procédure, les soins, ...).” (Slachtoffer CPVS Bruxelles)

Evaluatie pilootproject ZSG

Verhoor door een opgeleide zedeninspecteur

“Juste très doux, très gentil, très compréhensif. [...] J'étais heureux-se dès que j'étais assis-e là, du genre "Ouf, je peux le dire à quelqu'un maintenant", oui. [...] Et elle a aussi pris cela très au sérieux, et j'ai aimé ça aussi. Oui, je me suis vraiment senti-e écouté-e.” (Slachtoffer CPVS Bruxelles)

Casemanagement

“Dat ze zo regelmatig een keer bellen, dat was wel goed. [...] Omdat ik daar met niemand anders durfde over spreken ook ... en dat ik daar een keer kon ... zeggen dat het niet goed ging ... dat er iets was, of ... Ik denk dat ... de eerste dagen de belangrijkste geweest zijn...” (Slachtoffer ZSG Gent)

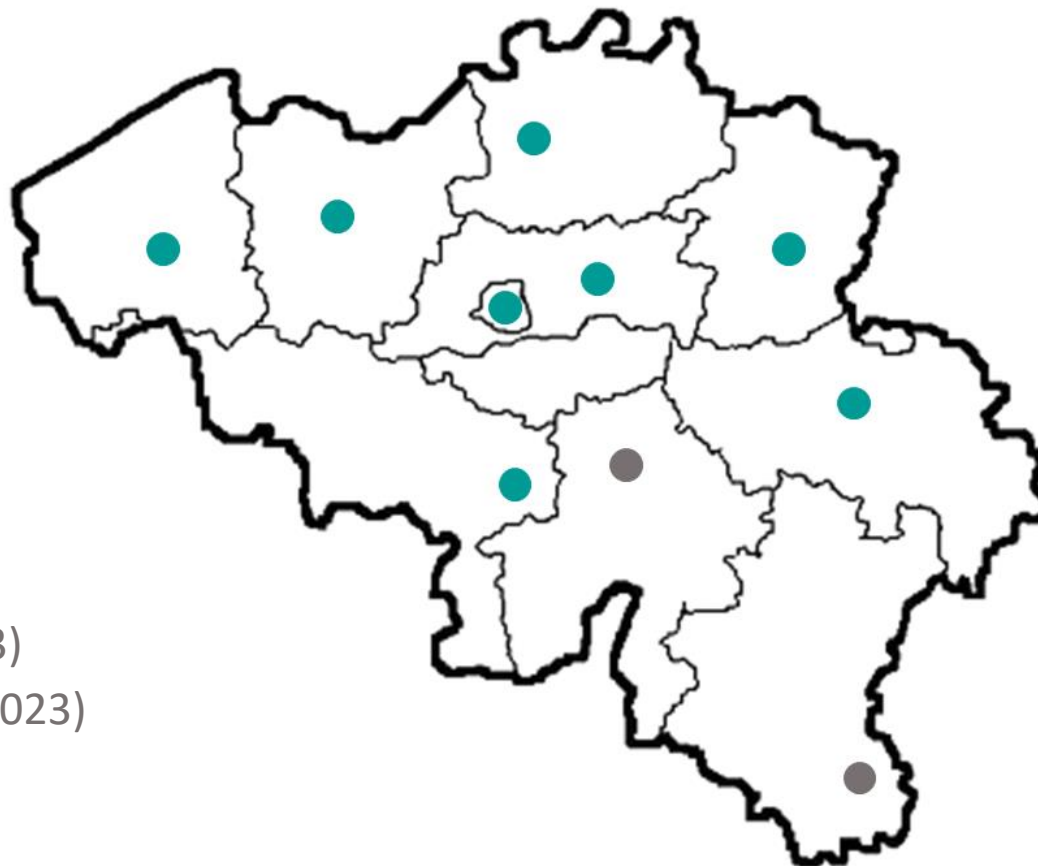
Situatie vandaag

8 operationele ZSG:

- Brussel
- Oost-Vlaanderen
- Luik
- Antwerpen
- Charleroi
- West-Vlaanderen
- Leuven
- Limburg

2 nieuwe ZSG:

- Namen (april 2023)
- Luxemburg (juni 2023)

Zorgcentrum na Seksueel Geweld

Pijlers

Een uniek samenwerkingsverband

- **Primaire partners:**

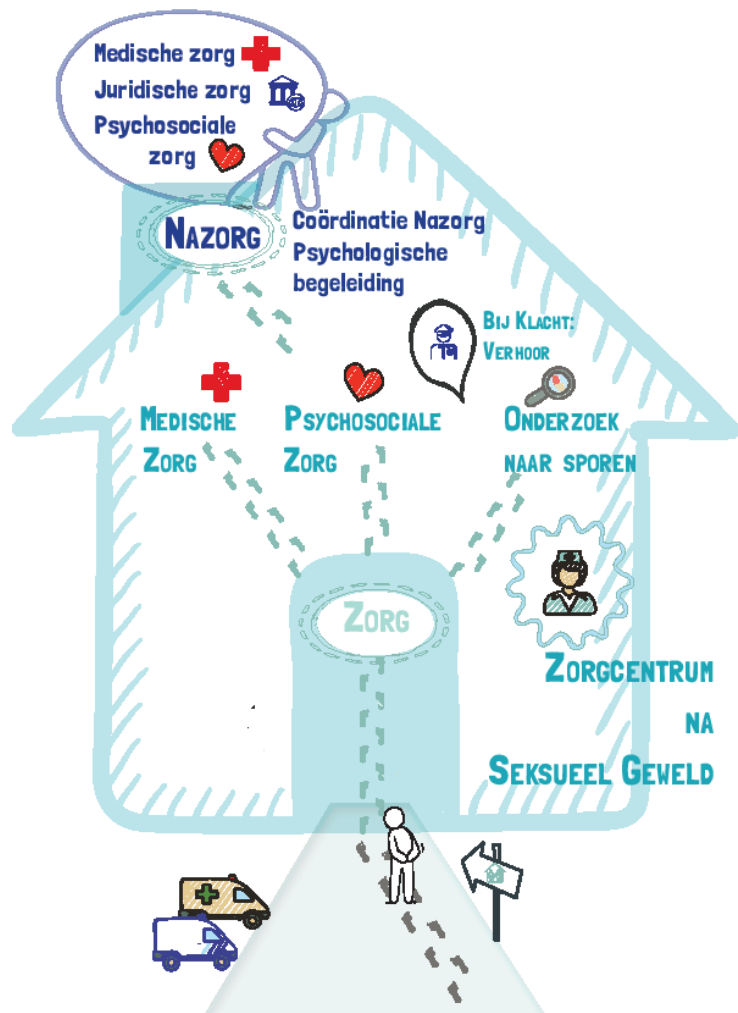
- ZSG-afdeling in het ziekenhuis
- Politie
- Parket
- (Forensisch laboratorium)

- **Secundaire partners:**

- VK/SOS Enfants
- Slachtofferonthaal bij de Justitiehuisen

Lokale samenwerkingsovereenkomsten per ZSG

- **Tertiaire partners op basis van sociale kaart**

Aanbod Zorgcentrum na Seksueel Geweld

- Medische zorg
- Forensisch onderzoek
- Psychische zorg
- Mogelijkheid tot klachtneerlegging
- Opvolging d.m.v. casemanagement en psychologische consultaties

Basisbeginselen Zorgcentrum na Seksueel Geweld

- Op één plaats, gratis en 24/24 en 7/7 bereikbaar
- Multidisciplinaire zorg en op maat van het slachtoffer
- Gespecialiseerd en opgeleid personeel
- Toegankelijk voor alle slachtoffers van acut seksueel geweld, ongeacht leeftijd, gender, etc.
  - Aantasting van de seksuele integriteit met (mogelijks) sporen ≤ 7 dagen
  - (Poging tot) verkrachting ≤ 7 dagen
- Sporename en –bewaring ook bij niet-klacht en mogelijkheid om later klacht neer te leggen

ZSG-medewerkers

Ziekenhuis	Politie/justitie
<ul style="list-style-type: none"> • Forensisch verpleegkundige • ZSG-psycholoog • Arts-medische verantwoordelijke • Leidinggevende ZSG-afdeling	<ul style="list-style-type: none"> • Zedeninspecteur • ZSG-coördinator politie • Verantwoordelijke magistraat – ZSG

Zorgcentrum na Seksueel Geweld

Cijfers

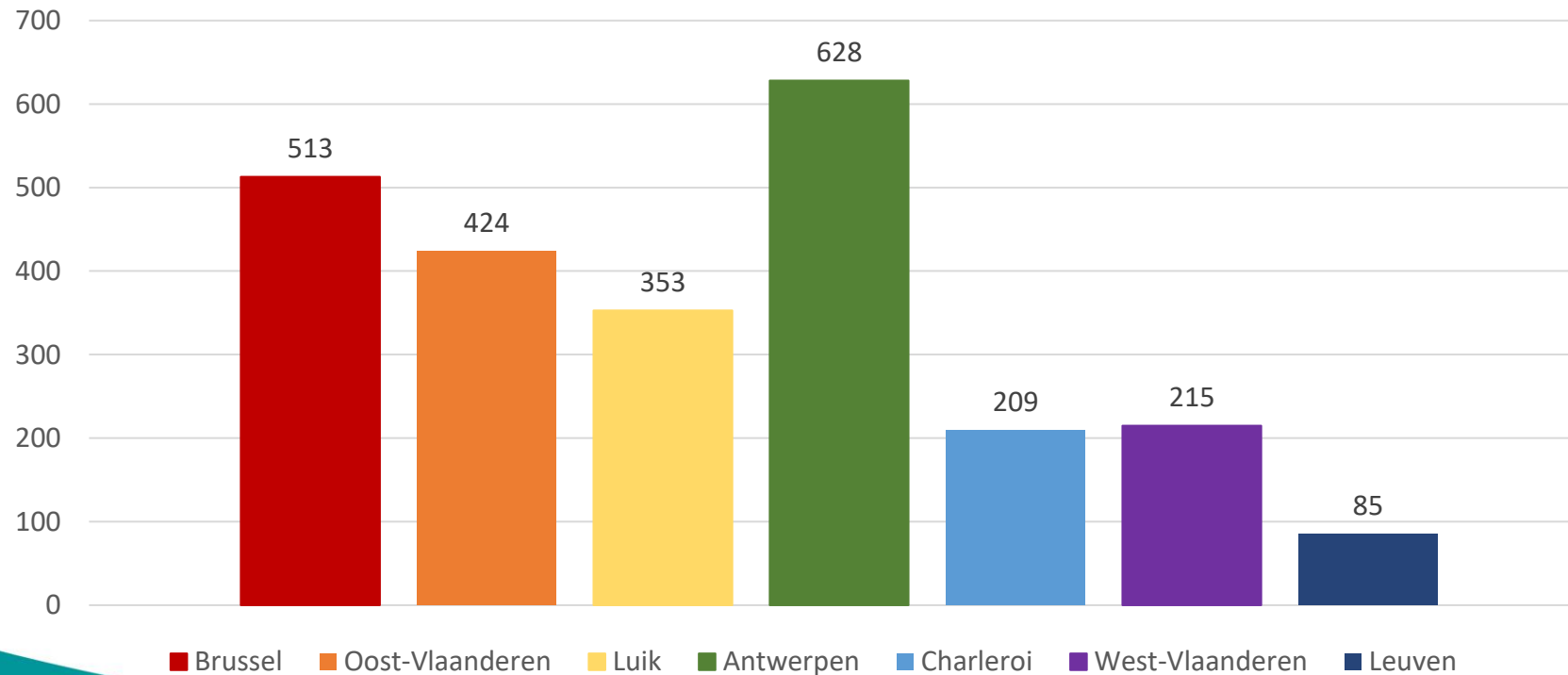

Aantal aanmeldingen per ZSG

- okt '17 – sept '22: 7370 aanmeldingen in de Zorgcentra
- Jan – sept '22: 2426 slachtoffers

Aanmeldingen jan – sept 2022 per ZSG

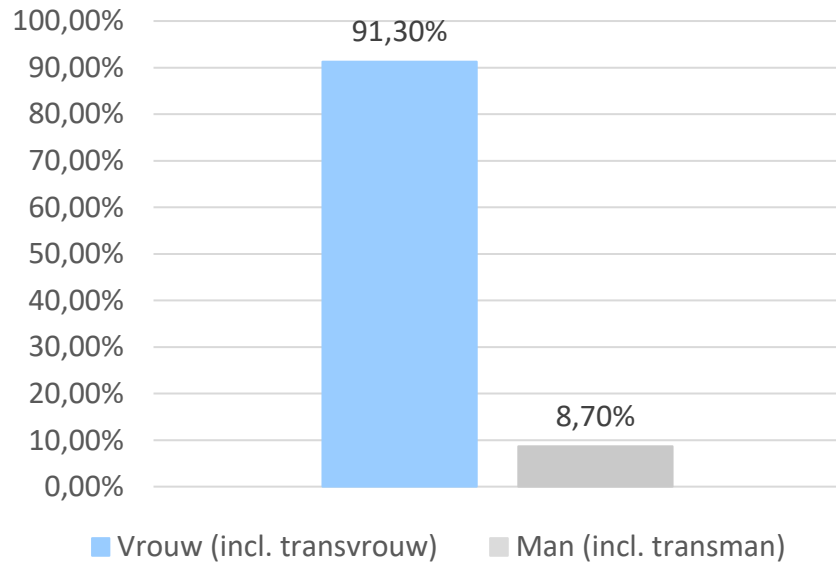

Kenmerken slachtoffers

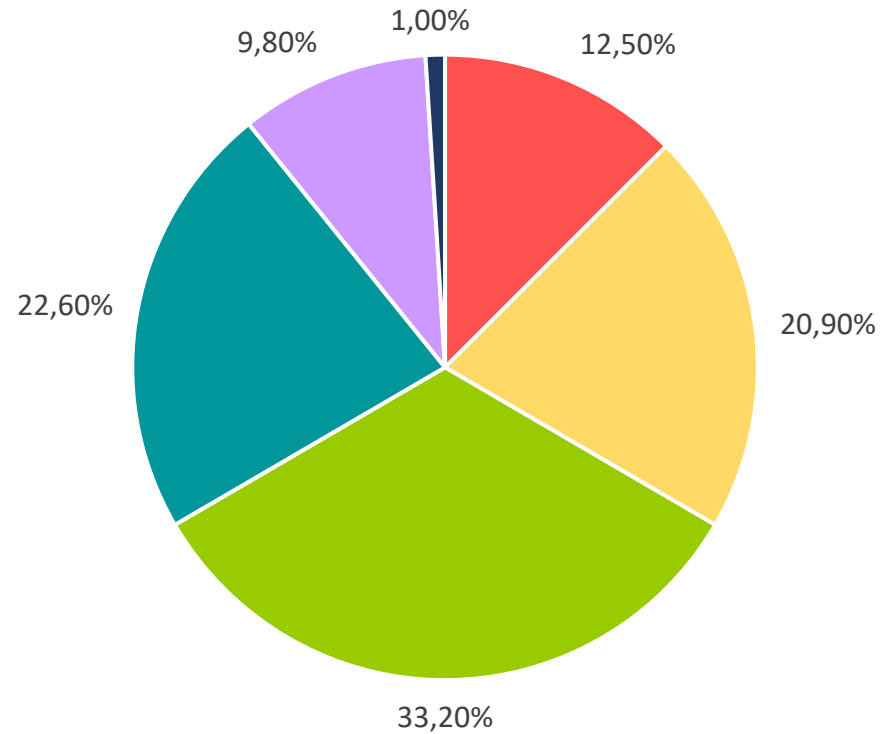
Gemiddelde leeftijd: 24 jaar

Per gender

Per leeftijd

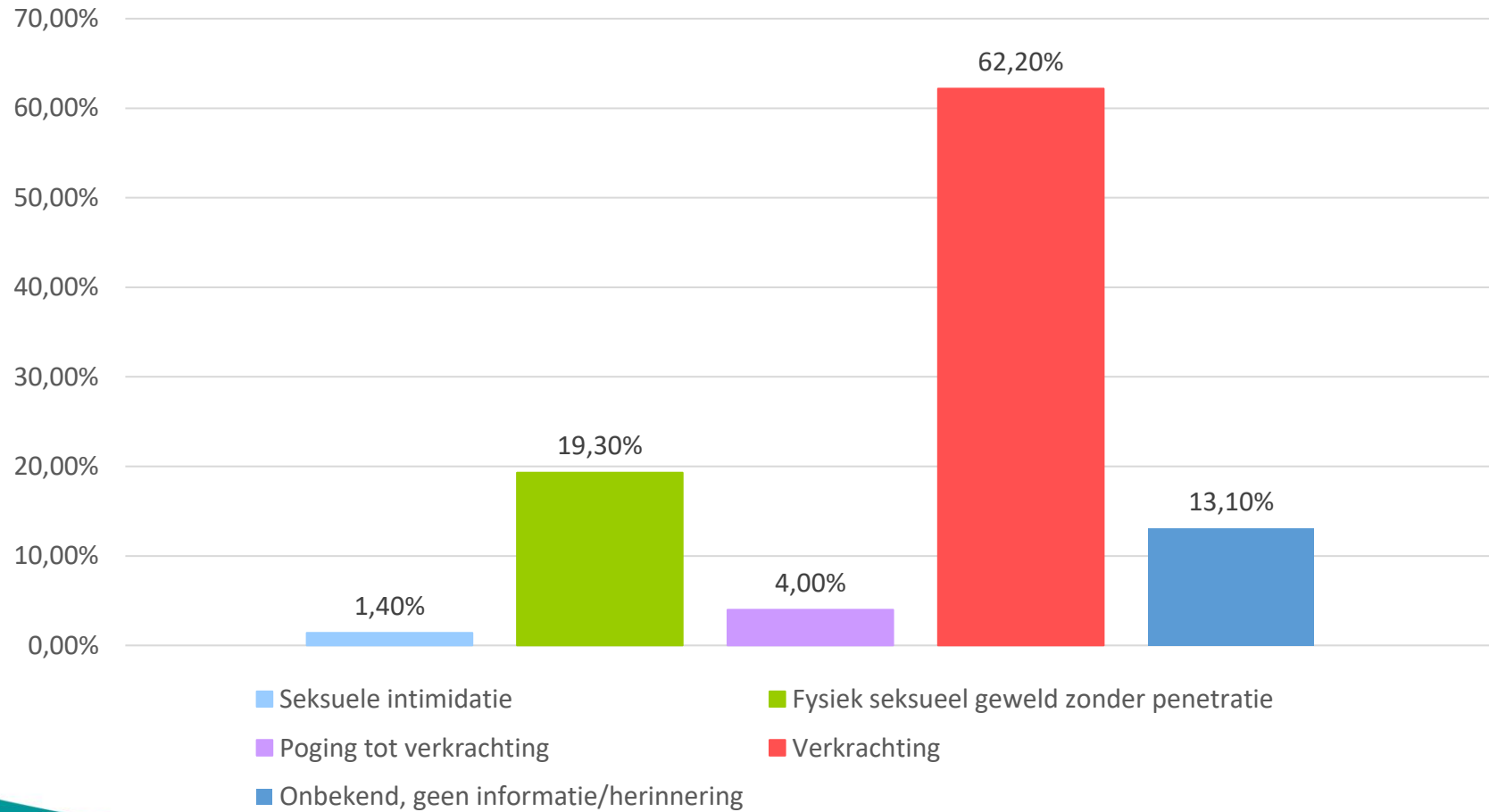

■ 0 - 12 jaar ■ 13 - 17 jaar ■ 18 - 26 jaar ■ 27 - 40 jaar ■ 41 - 65 jaar ■ > 65 jaar

Kenmerken seksueel geweld

77,5% hands-on delicten

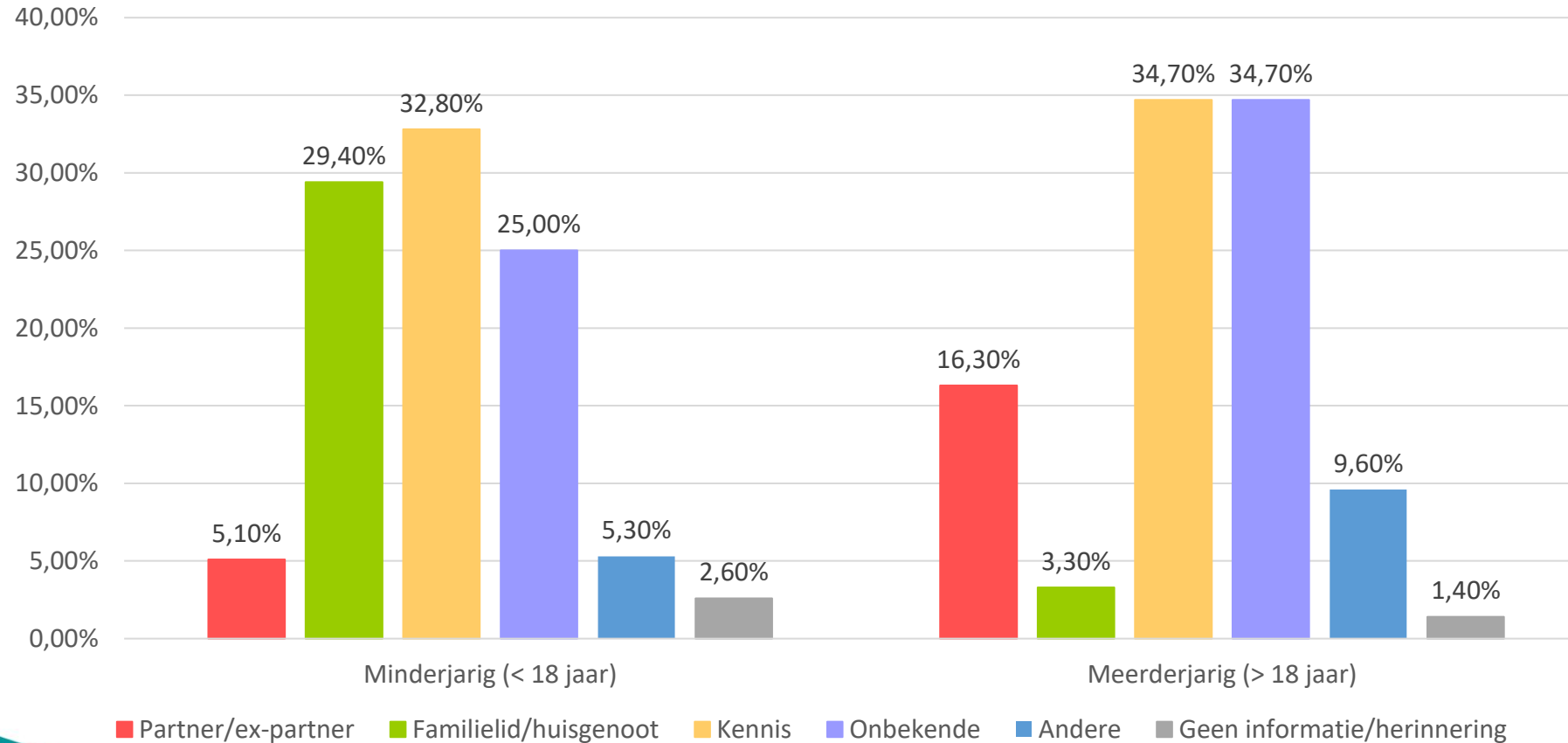
Type seksueel geweld

Relatie met de pleger(s)

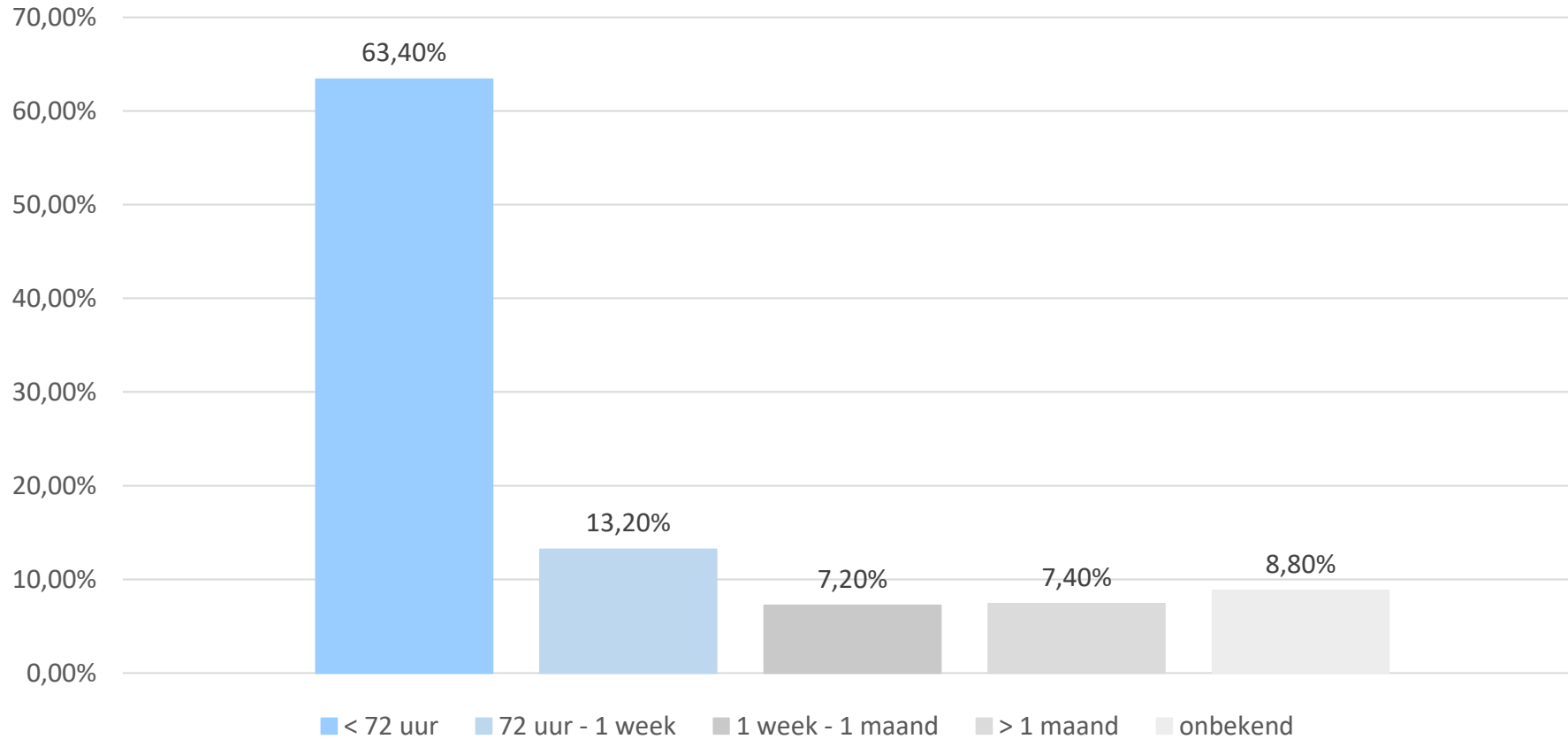
Relatie slachtoffer – pleger(s)

Acuut – niet-acuut

Termijn van aanmelding op een ZSG

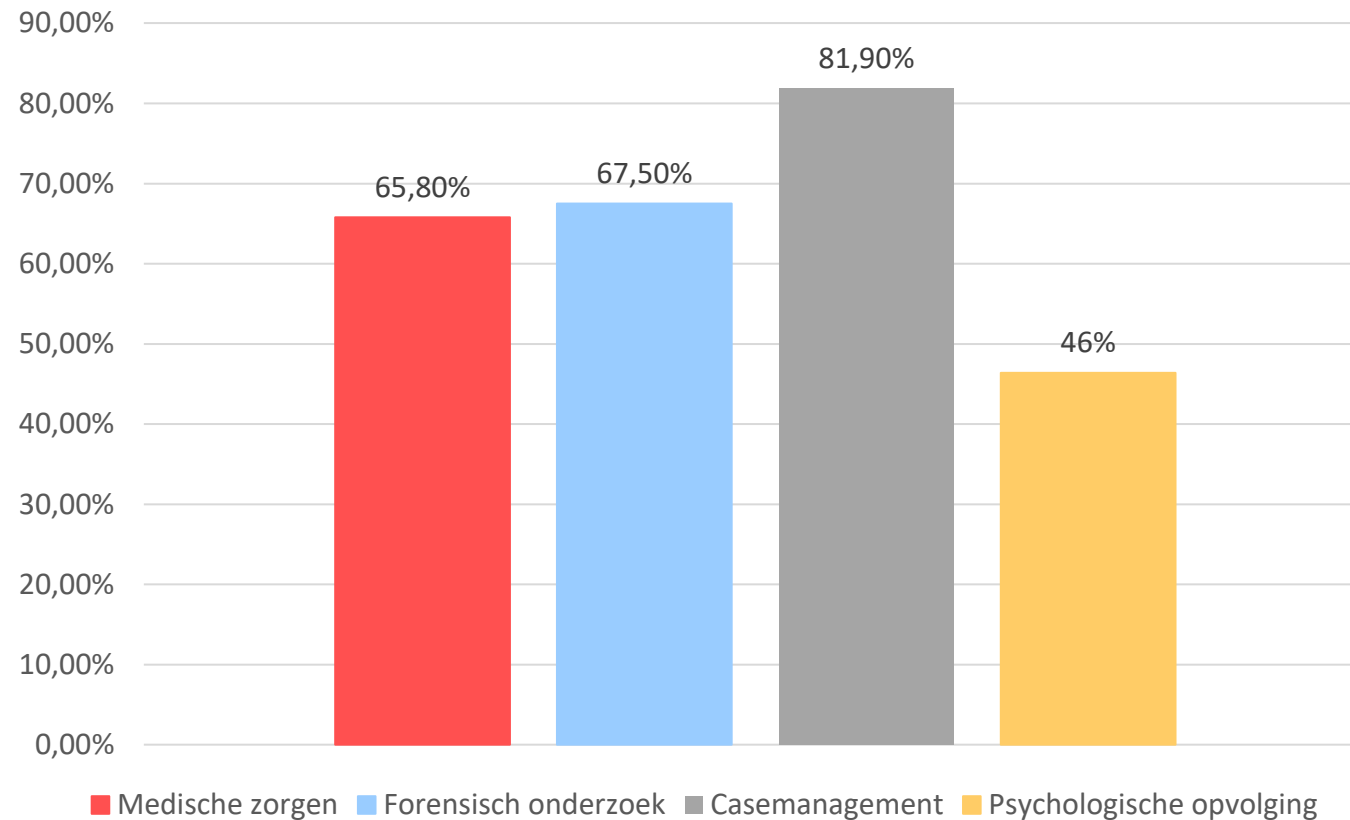

Holistische zorg

Acute fase:

- 72,7% kreeg medische zorg
- 83,1% onderging een forensisch onderzoek

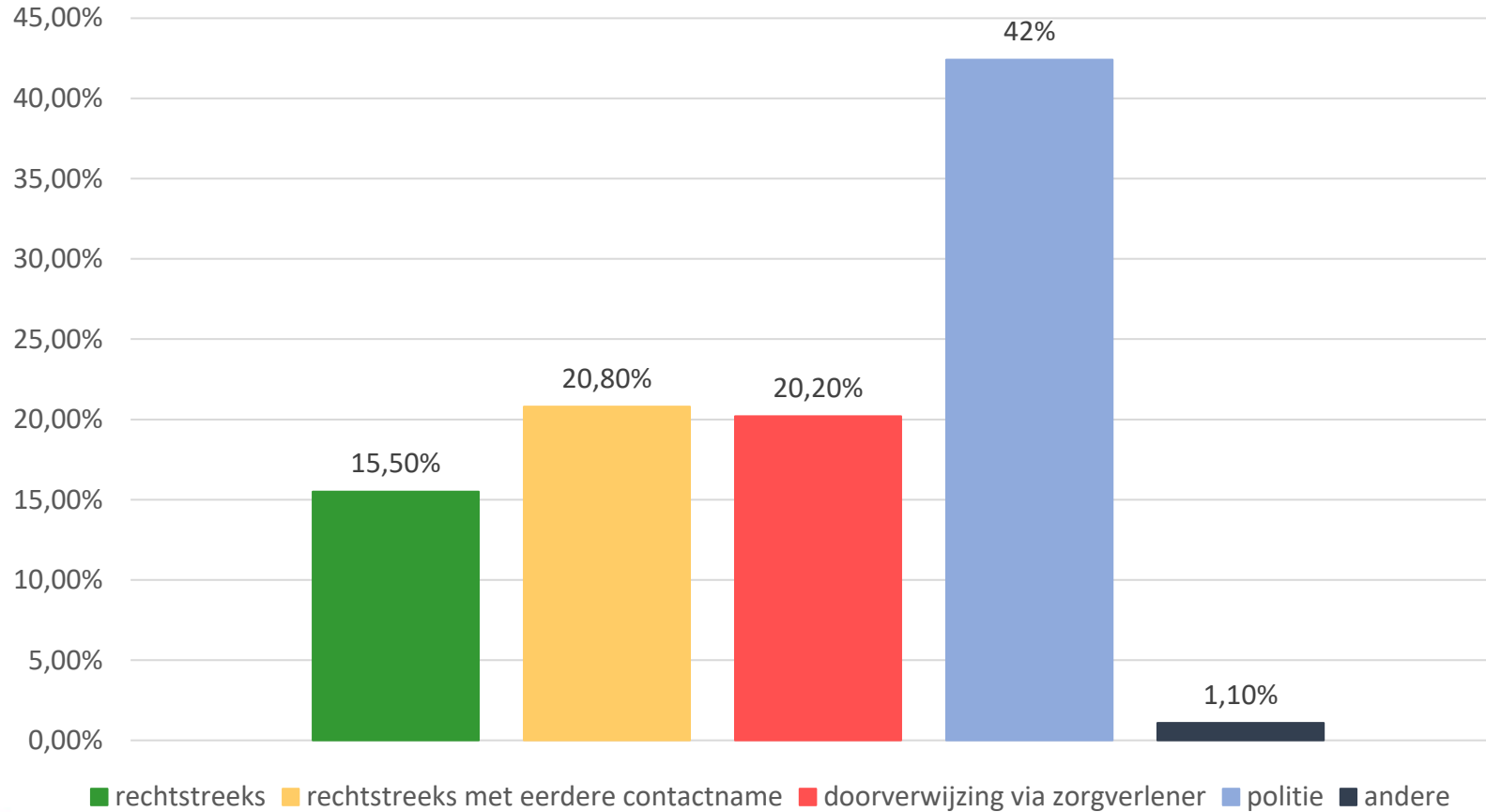
Verkregen zorg op het ZSG

Wijze van aanmelding op het ZSG

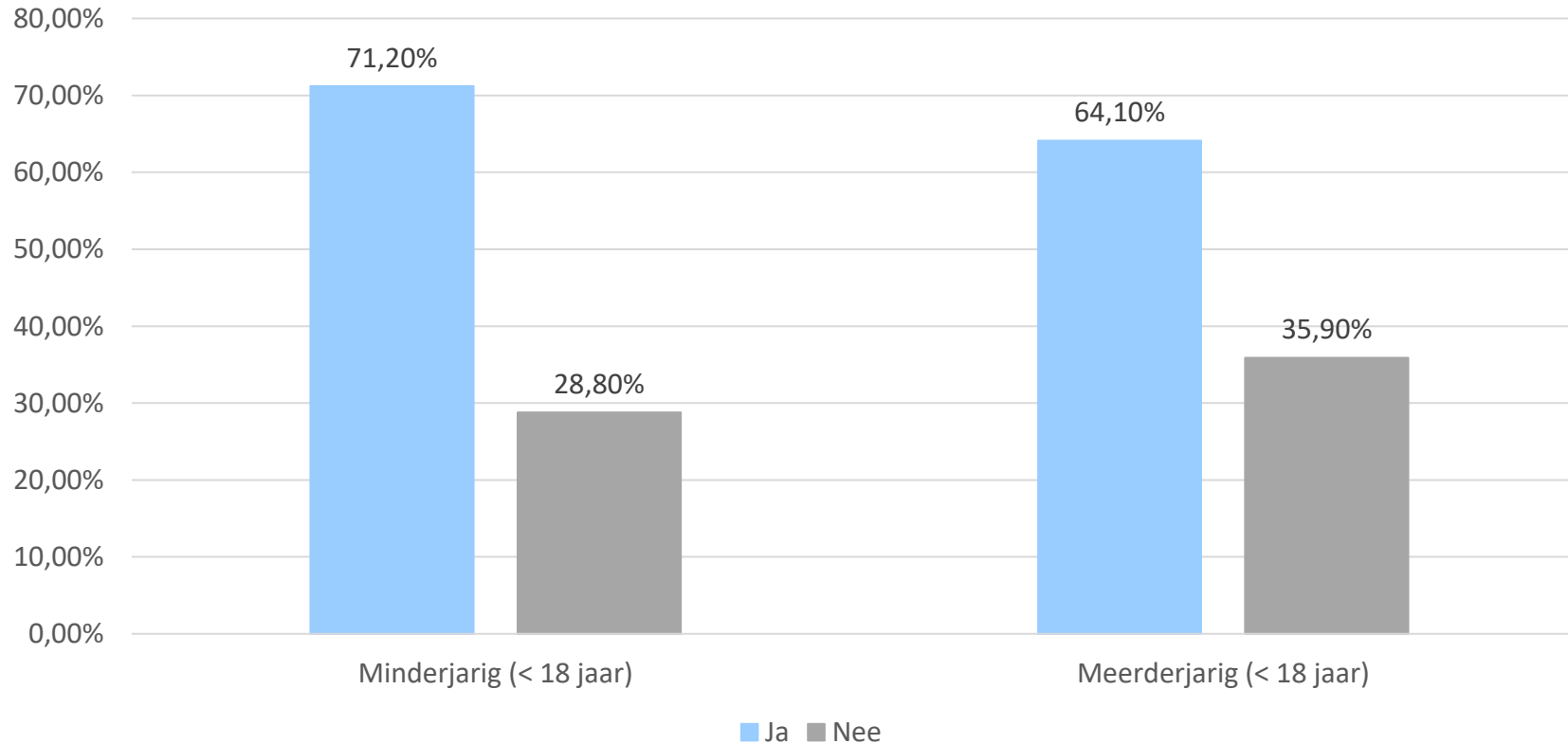
Wijze van aanmelding op het ZSG

Beslissing tot klachtneerlegging

Beslissing tot klachtneerlegging tijdens de eerste aanmelding

Meer weten over de ZSG?

Bijkomende informatie over de ZSG

- Website [Seksueel Geweld](#)
- [Animatievideo](#) Zorgcentra: wat en voor wie?
- [Drieluik Zorgcentrum na Seksueel Geweld](#)
  - Papieren exemplaren kunnen besteld worden via de website van het [Instituut](#)
- [Colloquium Zorgcentra na Seksueel Geweld \(2019\)](#)

Bedankt voor jullie aandacht!

Lien de Leeuw (Lien.Deleeuw@igvm.belgie.be)

